

สรุปโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เรื่อง การจัดหาแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัยพายัพสำหรับการวิจัย
วันพุธที่ 8 กรกฎาคม 2558 เวลา 15.00-16.30 น.
ณ ห้องประชุม PV 109 อาคารผู้วิจัย

วิทยากรผู้บรรยาย

1. รศ.เอนก ชิตเกษร
2. รศ.บุษบา อารีย์

ผู้เข้าร่วม

ผศ.ดร.สัจฉิณี	ปัญวัฒน์ลิขิต	คณบดีคณะนิติศาสตร์
อาจารย์สุรัชย์	เดชพงษ์	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริหาร
รศ.ดิเรก	ควรสมาคม	อาจารย์ประจำ
ผศ.ดร.เขตไท	ลังการพิณรุฑ์	อาจารย์ประจำ
อาจารย์ชุตติพงษ์	สมทรัพย์	อาจารย์ประจำ
อาจารย์จักรพันธ์	โอฬาริกชาติ	อาจารย์ประจำ
อาจารย์กษมา	เดชรักษา	อาจารย์ประจำ
อาจารย์วรรณที	รุ่งเรืองสภาคูล	อาจารย์ประจำ
อาจารย์ปาริณุช	บริสุทธิ์ศรี	อาจารย์ประจำ
อาจารย์นันท์มนัส	จันทราศัพท	อาจารย์ประจำ
คุณนิษณา	เตชวงค์	ผู้เข้าร่วม

สรุปโครงการ

คณะนิติศาสตร์ ได้เรียนเชิญ ผู้อำนวยการสำนักวิจัย รศ.เอนก ชิตเกษร และ รศ.บุษบา อารีย์ มาเป็น วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดหาแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัยพายัพสำหรับการวิจัย

ทั้งนี้ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอภิปรายเกี่ยวกับการวิจัยกันอย่างหลากหลาย กล่าวโดยเฉพาะการ ขอบทุนวิจัยของนักวิชาการที่ลงไปทำงานร่วมกับชุมชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การขออนุมัติของนักวิชาการที่ลงไปทำงานร่วมกับชุมชน

การทำงานวิจัยชุมชน หมายถึง กระบวนการสร้างและการให้ความรู้โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมศักยภาพของชุมชน และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในชุมชนท้องถิ่น โดยมีนักวิจัย ชุมชน แกนนำในท้องถิ่น พี่เลี้ยงนักวิจัย และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. แนวทางดำเนินการตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อชุมชน

1.1 สร้างความร่วมมือกับผู้ที่อยู่ในพื้นที่ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดโดยตรง โดยร่วมกันพัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะพื้นที่นั้นๆ

1.2 สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ด้วยกิจกรรมวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้มากขึ้น

2. บทบาทของนักวิชาการที่ไปทำงานร่วมกับชุมชน

2.1 การวิจัยเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การบรรลุ “พันธกิจและบทบาทของมหาวิทยาลัย”

2.2 โจทย์วิจัย “มาจากชุมชนมีลักษณะเป็นสหวิทยาการและบูรณาการความรู้”

2.3 คนในชุมชน “อาสาเป็นนักวิจัยร่วมสร้างความรู้”

2.4 มีการสร้าง “กระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม” ของคนในชุมชน

2.5 มีปฏิบัติการของ “การสร้างความรู้ และ ใช้ความรู้”

2.6 เน้น “การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อการพัฒนา” (แก้ปัญหาหรือ ส่งเสริมศักยภาพของชุมชน)

3. การเสนอโครงการเข้าพิจารณากับทาง สกว.

3.1 โจทย์วิจัยจากปัญหาของชุมชน ทุกคนเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ เป็นโจทย์แบบบูรณาการหลายสาขา

3.2 มีการนำองค์ความรู้มาปรับเพื่อตอบปัญหาได้ (Solution-based) ให้กลไกในชุมชนและนักวิจัยร่วมกันกำหนดโจทย์และร่วมกำกับการดำเนินงาน (นักวิชาการ ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาล อบต. อบจ. นักวิชาการเกษตร พัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ สำนักงานส่งเสริมการเกษตร (สกย.) ของแต่ละจังหวัด เป็นต้น

3.3 ทำงานบนฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริง (Data driven) ไม่ใช่ความเห็นหรือความเชื่อของนักวิชาการเอง

4. ลักษณะสำคัญของงานวิจัยโดยชุมชน

แบบที่ 1 งานวิจัยที่ดำเนินการโดยคนในชุมชน เพื่อแก้ปัญหาโดยตรงด้วยตนเอง และสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

แบบที่ 2 งานวิจัยที่ดำเนินการโดยบุคคลภายนอก เพื่อแก้ปัญหาให้ชุมชน หรือเพื่อการพัฒนาในพื้นที่

แบบที่ 3 งานวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของผู้ที่รับผิดชอบระดับนโยบายของพื้นที่

5. กระบวนการค้นหาโจทย์ หัวข้อและงานวิจัย

5.1 ระยะเวลาการวิจัย

- (1) การคัดเลือกชุมชน
- (2) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน
- (3) การสร้างชุมชนเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชน
- (4) ประเมินภาพรวมของบริษัททั่วไปและบริษัทเฉพาะเบื้องต้น

5.2 ระยะเวลาของการทำวิจัย

- (1) การศึกษาบริบทของชุมชน ได้แก่ บริบททั่วไป และบริบทเฉพาะ
- (2) การวิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพของชุมชน (ประเด็นคำถามวิจัย)
- (3) หาทีมวิจัยหลัก (เป็นปณนำในพื้นที่และนักวิชาการ)
- (4) วางแผนดำเนินงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม
- (5) การส่งเสริมความรู้ เช่น การอบรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งผ่านความรู้ การศึกษาดูงาน เป็นต้น
- (6) ปฏิบัติตามแผนในลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้
- (7) การติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม
- (8) การสรุปบทเรียนจากการดำเนินงาน
- (9) ขยายผลสู่ชุมชนข้างเคียง

ตัวอย่าง ประสพการณ์งานวิจัยเพื่อชุมชน (ที่ได้รับทุนแล้ว)

เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่”

เพื่อศึกษาการบริหารจัดการต้นทุนในการปลูกยางพารา ประเด็นเกี่ยวกับสภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราใน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร มีการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรเป็นอย่างไร เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรได้อย่างไร

สรุปการวิจัยชุมชน นักวิจัยชุมชนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจแนวคิด หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและเป็นไปในชุมชน กล่าวคือ

1. มีระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)
2. เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR)
3. เน้นเชิงคุณภาพ และสามารถเพิ่มเชิงปริมาณได้ (Qualitative and Quantitative)
4. ใช้ในการตีความหมายข้อมูลและผลที่ได้จากการวิจัย
5. ใช้กรอบแนวคิดในการปฏิบัติตามแผนของกระบวนการวิจัย

